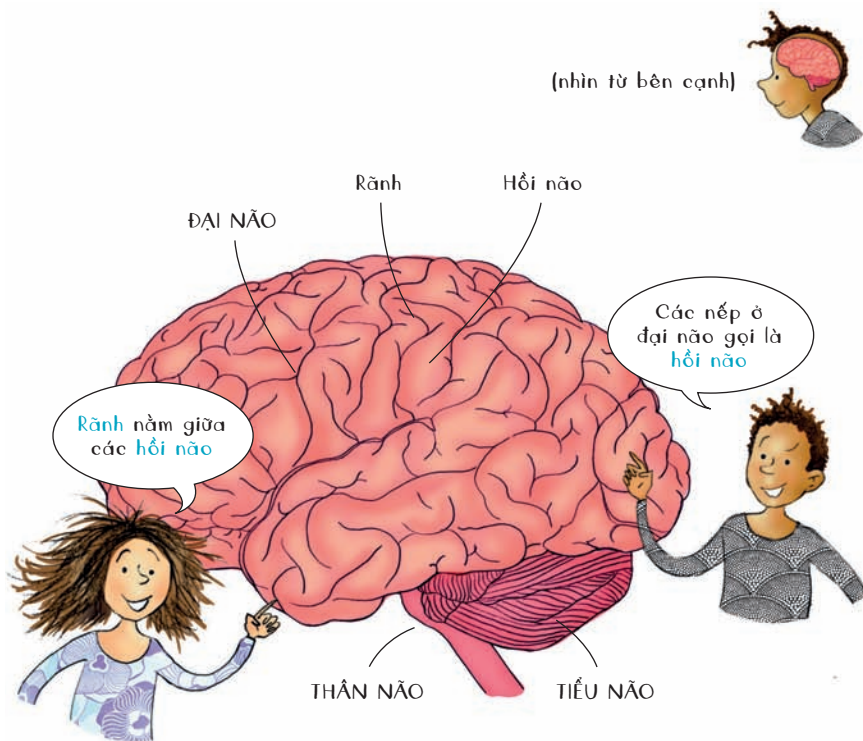

CẤU TẠO NGOÀI CỦA NÃO

(nhìn từ bên cạnh)

Phần lớn nhất của não là đại não. Nó có nhiều chức năng, bao gồm quản lí việc ta nghĩ gì và làm gì. Những kí ức của ta được lưu giữ tại đây. Bề mặt nhăn nheo của đại não gọi là **vỏ não**. Các nếp gấp giúp hộp sọ chứa được nhiều não hơn. Thật thông minh phải không?

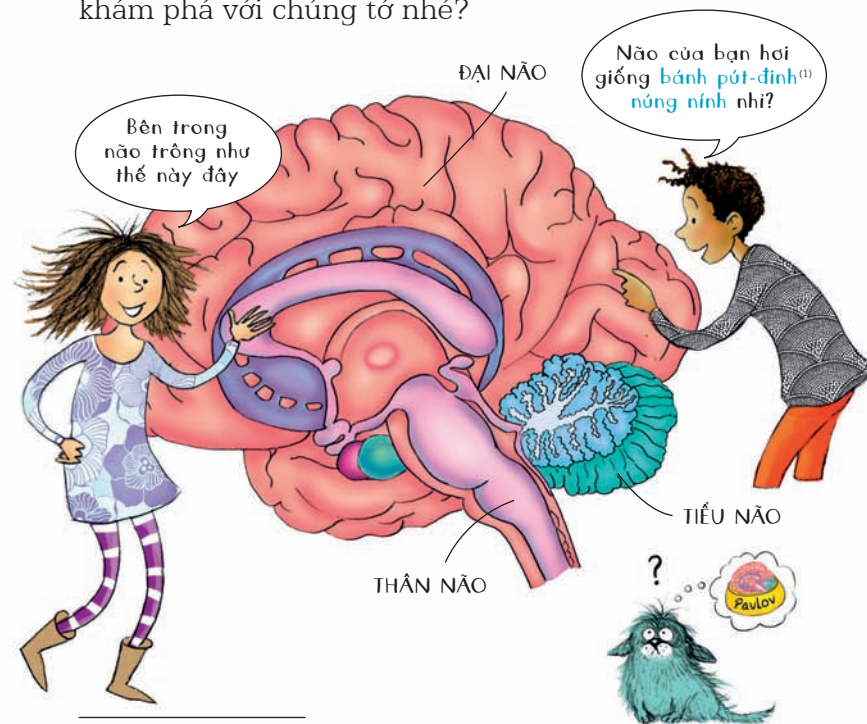
Vỏ não có các **rãnh**, nếp lồi nằm giữa các rãnh gọi là **hồi não**.

Não của bạn nặng khoảng 1,4 kg.

CẤU TẠO TRONG CỦA NÃO

Cuốn sách này chứa rất nhiều thông tin về đại não và các phần não. Các bạn cùng khám phá với chúng tớ nhé?

CHƯƠNG I

DÙNG NÃO ĐI!

T-rừ. T-rừ. T-rừ.

Brian giật nảy người, ngồi bật dậy trên giường. Tiếng điện thoại di động bất ngờ đánh thức cậu. Điện thoại liên tục rung trên kệ tủ cạnh giường.

“Chuyện quái gì thế?” Brian he hé mắt, vừa nhìn vào điện thoại vừa vươn người. “Phùuuu. Mười rưỡi.” Cậu thở dài mỗi một. “Giờ này ai còn gọi điện vậy?”

“*Brain*. Cậu đến đây. Ngay lập tức! Ông tớ mất tích rồi.”

Brian nhận cuộc gọi có hình và thấy ánh mắt lo sợ của Zhé – cô bạn cùng lớp. Cô tuyệt vọng gọi cậu. Đôi mắt cô ầng àng nước.

“Cậu đến đây đi. Tớ thề đấy. Tớ không thấy ông đâu. Ông mất tích rồi! Tự nhiên mất tích.”

“Ông cậu mất tích á? Vô lí. Sao cậu dám chắc? Có thể ông cậu dốt Pavlov đi dạo. Hay đang ngồi trong nhà vệ sinh. Hay...”

Zhé thở dài. “Nghĩ đi, *Brain*.”

Cô luôn gọi chệch tên cậu thành *Brain*, nghĩa là “não” trong tiếng Anh. Chuyện là, khi cậu chào đời,

bố cậu vui mừng, bay bổng chín tầng mây, nên đã viết nhầm thứ tự chữ *i* và *a* khi làm khai sinh cho cậu. May mắn thay, chú công an hộ tịch tỉnh táo nên lỗi sai đó được sửa chữa kịp thời. Brian từng kể chuyện này cho cô bạn nghe.

“Khuya rồi. Không bao giờ ông tớ ra ngoài trễ thế cả. Tối thứ Tư nào tớ chẳng qua nhà ông ngủ. Ông chắc chắn không để tớ một mình. Tớ đâu có ngốc. Ông tớ mất tích rồi. Tớ đã tìm khắp nơi nhưng không thấy.” Nước mắt lăn dài trên má cô bạn. “Ông tớ luôn ao ước được du hành thời gian. Lẽ nào ông đã thành công? Tớ lo rằng ông đã thật sự rời đi. Tớ không biết ông đi bằng cách nào. Hãy giúp tớ. Chúng ta phải tìm ông.”

Brian mong Zhé nhầm lẫn. Cậu nhìn chăm chăm lên trần.

Trần phòng lung linh ánh sáng. Trong bóng đèn dung nham đặt ở kệ tủ đầu giường, các bong bóng đủ sắc từ từ nổi lên.

“Khuya lắm rồi. Bố mẹ tớ chẳng cho đi đâu.” Brian đáp.

Zhé phồng đôi má bầu bĩnh rồi thở hắt ra. “Ôi, *Brain*, chán cậu thế nhỡ. Những chuyện này thì xin phép làm sao được. Lén đi thôi.”

Brian vẫn bí lù. “Mấy bậc thang nhà tớ cót két to lắm. Bố mẹ tớ nghe thấy mất.”

“Thế leo theo đường ống thoát nước mưa.” Zhé gợi ý.

“Tớ chẳng dám đâu. Nếu trốn nhà để đến chỗ cậu, tớ sẽ bị phạt.”

“Thế thì thôi. Tớ tự đi tìm ông. Chào nha!”

“Khoan. Ông cậu đi mất thật à? Tớ tưởng phải hàng trăm năm nữa mới du hành thời gian được. Thế mà giờ đã thành công. Ông cậu siêu quá. Tớ hi vọng lát nữa ông về.”

Trên màn hình, Brian thấy Zhé đang an ủi chú cún trông như cuộn len.

“Thường có mấy khi Pavlov nghe lời, thế mà giờ nó ngồi chồm hổm lặng yên.” Cô bé hướng ống kính về

phía cún Pavlov. “Xem này. Trông nó như tượng í. Nó rất căng thẳng, chắc hẳn nó đã chứng kiến cảnh ông biến mất. Chắc ông ấn nhầm nút. Chứ ông không bao giờ bỏ mặc tớ thế này. Máy tính trong phòng làm việc của ông vẫn bật. Cậu có thấy không?”

Cô bé xoay điện thoại quanh các góc phòng. Những mẫu ghi chú dính khắp nơi. Sau đó, cô hướng điện thoại về phía mình. “Tớ thề đấy. Có chuyện kinh khủng đã xảy ra.”

“Nếu vậy thì phi thuyền thời gian cũng phải biến mất chứ.” Brian nói.

“Nó vẫn đây. Tớ cũng thấy lạ. Hay là ông tớ đã phát minh ra công thức phức tạp chỉ làm con người biến mất thôi?”

Brian nhìn mông lung. Thi thoảng cậu cũng thích biến đi đâu đó một lúc. Nhất là khi đi học và phải làm đi làm lại những phép tính đã biết thừa cách giải. Cậu thích nhất lúc học chung lớp nâng cao với Zhé. Trong các buổi học đó, cậu mày mò nghiên cứu về thiên văn. “Hay cậu báo công an đi?”

“Cậu nghĩ gì thế, *Brain*? Họ sẽ tổng tớ vào nhà thương điên nếu tớ nói ông tớ hóa phép và biến mất.” Zhé không giữ được bình tĩnh nữa. “Thế cậu có đến không?”

“Tớ đến ngay, Zhé-mê Pa-tê.”

Brian vội thay quần áo rồi rón rén bước ra hành lang. Nghe tiếng ngáy to của bố, cậu biết chắc bố mẹ đã ngủ say. Nếu bố mẹ tỉnh là toi, cậu nghĩ thầm. Cậu lấy giấy bút trong ngăn kéo và viết mẫu thư để lại.

Bố mẹ yêu quý,

Đừng lo cuồng lên. Con đi một lát thôi. Ông nội của bạn Zhé mất tích. Chúng con đi tìm ông. Con sẽ về ngay. Thật đấy!

Brian.

Cậu đặt mẩu giấy lên bàn học rồi thận trọng mở cửa sổ. Cậu tụt xuống theo đường ống thoát nước mưa. Leo lên chiếc xe đạp thể thao dắt ra từ nhà kho, cậu lao vun vút. Cậu không ngồi trên yên mà đứng đạp cho nhanh. Chất *adrenaline*⁽¹⁾ lan khắp cơ thể cậu.

Chiếc xe lướt qua các con phố. Gió lạnh thốc vào mặt cậu. Khi ra ngoại ô, cậu phải đạp xe trong bóng tối. Dường như cả thế giới đã chìm vào giấc ngủ sâu.

Bỗng, cậu giật bắn người.

Ngay sau khúc cua gắt, cậu suýt tông vào một cụ ông.

"Này! Dừng nào đi chứ!" Trong bóng tối, ông cụ dắt chó đi dạo đang băng qua đường dành cho xe đạp quơ loạng xạ chiếc gậy chống, quát mắng. "Giờ này mà chưa về nhà đi ngủ hả, thằng ngốc này."

Đang mải suy nghĩ, Brian giật mình. Cậu bóp phanh và kịp tránh ông trong tích tắc. Cậu xoay một vòng quanh ông rồi xuống xe. "Ôi, cháu xin lỗi. Ông nói đúng ạ. Cháu ngốc quá. May mà không việc gì."

(1) Nội tiết tố tạo cảm giác hồi hộp, hưng phấn.

"Cháu suýt tông ta và Xúc Xích vắng xa. Ta suýt thì lại bị gãy xương hông. Ta suýt phải sàu thăm quanh quẩn trong bệnh viện. Cả ngày ngồi xe lăn."

"Dạ, cháu xin lỗi ông. Cháu phải đi đây ạ. Cháu đang vội."

"Ừ. Vội. Ai cũng vội, mọi lúc mọi nơi." Ông ấy tiếp. "Chỉ mình ta rảnh rang lang thang."

Xúc Xích là chú chó già. Nó rúm ró nhìn Brian, đuôi cụp giữa hai chân trông như cái xúc xích đầy nếp nhăn.

"Cháu phải đi đây ạ. Ông của bạn cháu mất tích."

"Chậc." Ông cụ rầu rĩ. "Việc đó xảy ra luôn. Trước khi mất, bà Truus nhà ta cũng hay đi lạc. Những ngày cuối đời, bà ấy còn chẳng nhận ra ta." Ông cụ lắc đầu rầu rĩ. "Ta trở thành người xa lạ với bà ấy. Bà ấy nghĩ rằng ta là bố của bà ấy hay ông hàng xóm. Ban đêm bà ấy thường đi ra đường. May mà ta luôn tìm được bà ấy. Các cháu chắc chắn sẽ tìm lại được ông cụ đó."

"Cháu cũng hi vọng vậy ạ." Brian căng thẳng nhìn đồng hồ. Cậu đạp nhanh như ma đuổi. Nhưng sau ít phút, cậu chẳng thể giữ được tốc độ ban đầu. Cậu mệt bở hơi tai. "Mình phải đến chỗ Zhé-mê Pa-tê gấp!" Cậu nghĩ thầm. Chuyện ông nội cô bạn đi đâu mất thật kì quặc. Làm sao tìm ông đây? Nhờ bố mẹ phát hiện ra cậu trốn nhà? Trời ơi, thật rối rắm!

Zhé từng kể với Brian rằng ông của cô bé đang thiết kế cỗ máy thời gian.

"Mình nghĩ mấy chuyện này chỉ có trong phim thôi chứ. Chưa bao giờ mình nghĩ điều đó có thể trở thành sự thật." Brian tự nói to. Như vậy, đạp xe trong đêm sẽ bớt sợ. "Nhưng sao ông nội Zhé lại biến mất? Ông đi đâu nhỉ? Đến Bắc Cực à? Nếu vậy thì mình cầu mong ông mang theo áo khoác dày, và ông không chạm mặt con gấu nào. Hay ông đến châu Phi? Đến đó thì ông cũng chẳng mặc đồ phù hợp. Ông dễ là bị say nắng. Thật trái ngang. Mà làm sao Zhé và mình đến đó đây?" Brian lắc đầu. "Chẳng biết phải giải quyết thế nào."

Lát sau, cậu đến căn nhà biệt lập của giáo sư.

Zhé đứng chờ sẵn, vẫy vẫy cây đèn pin. "*Brain*, nhanh lên. Cậu làm gì mà lâu thế?"

Brian thở không ra hơi, dựng xe vào hàng rào. "Tớ suýt tông trúng ông lão và con chó tên Xúc Xích. Tớ đến rồi còn gì? Tớ chạy hết tốc lực đây. Lẽ ra tớ nên lấy xe đạp điện của bố. Chiếc đó phóng nhanh hơn."

Brian, theo thói quen, cụng tay với Zhé. Hai đứa rất hợp cạ.

Ở trường, Zhé lúc nào cũng ăn bánh mì với pa-tê. Vì vậy, cậu đã nghĩ ra biệt danh hay ho rất giàu vần điệu cho cô bé. Cô bé cực kì thích pa-tê nấm. Nhưng tên Zhé-mê Pa-tê-nấm hơi dài, Zhé-mê Pa-tê-thịt-lợn-rừng-và-hươu thì càng lê thê.

Cậu cuống cuống chạy theo Zhé vào căn nhà rộng lớn. Đến phòng làm việc, cậu mê mẩn nhìn. Có tận sáu máy tính và rất nhiều bản vẽ phức tạp.

"Chính xác chuyện xảy ra thế nào?" Brian hỏi.

"Hồi tối, tớ và ông chơi một ván cờ. Tám rưỡi, tớ đi ngủ. Trước khi tớ ngủ, ông đọc cho tớ nghe đoạn trích

trong cuốn *Con tàu não*. Lúc tớ ngủ, ông tiếp tục làm thí nghiệm. Một lúc lâu sau, tớ bỗng nghe thấy tiếng gì rất lạ." Zhé nhớ lại. "Âm thanh thật sự rất kì. Như thể vật gì cất cánh bay vào không gian."

"Cậu nghĩ ông cậu bay vào không gian à?" Brian hỏi.

"Rất có thể. Tớ cũng không biết." Zhé buồn bã nhìn xa xăm. "Thế là tớ sẽ chẳng bao giờ còn được gặp ông. Ông ở đâu chứ?" Cô bé bật khóc trong vòng tay Brian. Vừa thút thít cô vừa chỉ vào mớ giấy lộn xộn trên bàn.

Brian cầm một tờ lên. "*Bộ não của loài người sau một trăm năm nữa. Những con nghiệm nào sẽ xảy ra? Thế kỉ sau, chúng ta còn có thể tự suy nghĩ không? Ôi, thú vị quá, Zhé-mê Pa-tê.*"

"Lúc đó chắc chắn ông tớ đang rất tập trung làm việc." Zhé nói. "Cậu thấy không, các máy tính vẫn đang chạy."

Brian há hốc miệng khi nhìn vào một màn hình. Cậu thấy rất nhiều quả bóng nhỏ màu xám có đuôi dài. "Trông như nòng nọc ấy, nhưng đuôi dài hơn nhiều."

Zhé lắc đầu. "Đó là tế bào thần kinh."

"Ôi, Zhé. Cậu biết nhiều từ phức tạp thế."

Zhé chẳng để ý đến lời khen của Brian. "Tuần tới ông tớ sẽ lên truyền hình để trình bày về não bộ và Mạng Internet. Nên chắc chắn đó không phải là nòng nọc, *Brain!*"

"Não và Mạng thì liên quan gì đến nhau?"

"Tớ chịu. Nhưng ông tớ biết tất tần tật về não. Ông tớ bảo việc vận động rất tốt cho não bộ. Ông nghiên cứu chuyện sẽ xảy ra với não khi ta nghiệm lên Mạng."